

כל שעה פרק שני פסחים

לו.

עין משפט נר מצווה

(א) קודשין עו: שעות כד.
 מזר ד. (בכירות כג.)
 (ב) [למקמן ל. (א) ג. י. א. י. א. י. א.]
 (ג) [לעיל ל. א. י. א. י. א.]
 (ד) [לעיל ל. א. י. א. י. א.]
 (ה) [לעיל ל. א. י. א. י. א.]
 (ו) [לעיל ל. א. י. א. י. א.]
 (ז) [לעיל ל. א. י. א. י. א.]
 (ח) [לעיל ל. א. י. א. י. א.]
 (ט) [לעיל ל. א. י. א. י. א.]
 (י) [לעיל ל. א. י. א. י. א.]
 (יא) [לעיל ל. א. י. א. י. א.]
 (יב) [לעיל ל. א. י. א. י. א.]
 (יג) [לעיל ל. א. י. א. י. א.]
 (יד) [לעיל ל. א. י. א. י. א.]
 (טו) [לעיל ל. א. י. א. י. א.]
 (טז) [לעיל ל. א. י. א. י. א.]
 (יז) [לעיל ל. א. י. א. י. א.]
 (יח) [לעיל ל. א. י. א. י. א.]
 (יט) [לעיל ל. א. י. א. י. א.]
 (כ) [לעיל ל. א. י. א. י. א.]
 (כא) [לעיל ל. א. י. א. י. א.]
 (כב) [לעיל ל. א. י. א. י. א.]
 (כג) [לעיל ל. א. י. א. י. א.]
 (כד) [לעיל ל. א. י. א. י. א.]
 (כה) [לעיל ל. א. י. א. י. א.]
 (כו) [לעיל ל. א. י. א. י. א.]
 (כז) [לעיל ל. א. י. א. י. א.]
 (כח) [לעיל ל. א. י. א. י. א.]
 (כט) [לעיל ל. א. י. א. י. א.]
 (ל) [לעיל ל. א. י. א. י. א.]

האוכל נבילה ציוס הכפורים. שוגג: פטור. מחטאת לאין איסור יום הכפורים חל על איסור נבילה ואם צו ציוס נתגזלה אפילו הכי היתה אסורה קודם יום הכפורים משום אכר מן החי: מידי נלנד כסיב קרא משמע דכל מי שאיסור משום מנה: מי שנאלל צנינוט. שמומר לאכול כשהוא אונן דרוש ציה לחם אוני ומעשר שני אינו נאלל צנינוט דכתיב (דברים טו) לא אכלתי בלכדי צנוני ממנו: מי כסיב עוני. דרושו דתשמע מיניה אוני: שעונין עליו דברים. שגומרים עליו את הלל ואומרים עליו הגדה: אין לשון אם העיפם. של מלות ציין ושמך ודש מפני שקרובה וממרת להחמין ואין אדם יכול לשומרה לסיפק אם לש טורף מיד וצמועד קאמר ולא ציוס טורף דהצבעה שלא לצורך היא. (ולרי יוחנן) דאמר לעיל (נה) מי פירות אין מחמיןין לא קשיא הך דליהו אין חיביין על חימומו כרת קאמר ולא הוה חמין רע ואותו חמומן הן ממחין להחמין ואי אפשר לשומין: וחקים אומרים תאלל דקסברי אפשר לשומרה. והכל לא גרסין מיד דמשנאפה לא מחמין: שפי היסה. שציתי היתה רגל פסח אחד אלל ר' אליעזר ור' יהושע: מקטפין. טמון פניה לאחר עריכתה: פושטין. ממחין להחמין: יום ראשון. לילה הראשון שהמנה צנינוט צנינוט לחם עוני: אין לשון עיפה נחלב. כל ימות השנה שלא יאכל צער עמה: עין סורא. מעט כעין של שור מותר ללוש נחלב דאליל ליה מיד צבת אחת ולא משהי ליה דלינשי שילוש נחלב: ומאי שאל ממנחות. דמין צהוי דבאות מלות ואפילו הכי נלושות צפושין ומשמין שלא יחמיו: הכי גרסין פניהם ועיניו הס: לפסה. לשון צנינוט מרעין ולכותא צמכתא להסיר מוסקין כדי שתהא קולמן נקיה: לפסה יוסא צוריון. כשמצילה הור כבר היא קולת: לישא. כגון מנחת מנחת וממרת ומנחת מאפה תנור שאופין אותה תחילה עשר חלות ואחר כך פותמין אותן עד שמתקין לפתלן כדכתיב (ויקרא ג) פתת אותה פמים ואחר כך נתון שמן וזבלה ויוק וקומין וכשאפסה תחילה נילושה צפושין: לימד על יוקה וזבלה בו. והני צמנת מאפה תנור לאחר לישא ואפיהי ופתיה ניהו: צמקס וריוס איוסא. צעורה שמתחת והמרת כלי שרת וכן תנור של מקדש וכוון דצעורה איתא חזו לה חכמים וכוון לתתין אותו להזיאר זה: ומאי שאל. שאל מנחות דקאמר שמואל אין לותמין אותם מנחת העומר דתנן זה

האוכל נבילה ביום הכפורים פטור רבינא אמר אפילו תימא רבנן מי שאיסורו משום כל האכל חמין בלבד יצא זה שאין איסורו משום כל האכל חמין בלבד אלא אף משום כל האכל טבל * מידי בלבד כתיב אלא מחוורתא כדכר ששת ת"ר יכול יוצא אדם ידי חובתו במעשר שני בירושלים ת"ל לחם עוני (ב) מה שנאכל באינות יצא זה שאינו נאכל באינות אלא בשמחה דברי ר' ור' ור' הגלילי ר' עקיבא אומר מצות מצות ריבה אם כן מה ת"ל לחם עוני פרט לעיסה שנילושה ביין ושמן ודבש מאי טעמא דר' עקיבא מי כתיב לחם עוני כתיב ור' יוסי הגלילי מי קרינן עני עוני קרינן (ג) ור' עקיבא האי דקרינן ביה עוני כדשמואל (ד) דאמר שמואל לחם עוני לחם שעונין עליו דברים הרבה וסבר ר"ע עיסה שנילושה ביין ושמן ודבש לא והתניא אין לשון עיסה בכפס ביין ושמן ודבש ואם לש רבן גמליאל אומר תשרף מיד והכמים אומרים יאכל ואמר רבי עקיבא שבתו היתה אצל רבי אליעזר ורבי יהושע ולשתי להם עיסה ביין ושמן ודבש ולא אמרו לי דבר ואף על פי שאין לשון מקטפין בו אתאן לתנא קמא והכמים אומרים את שלשין בו מקטפין בו ואת שאין לשין בו דאין מקטפין בו ושון שאין לשין את העיסה בפורשין לא קשיא הא ביום טוב ראשון הא ביום טוב שני כדאמר להו ר' יהושע (ה) לבניה יומא קמא לא תלושו לי בחלבא מכאן ואילך לישו לי בחלבא והתניא אין לשין את העיסה בחלבא ואם לש כל הפת אסורה מפני הרגל עבירה אלא הכי קאמר יומא קמא לא תלושו לי בדובשא מכאן ואילך לישו לי בדובשא ואיבעית אימא לעולם בחלבא כדאמר רבינא כעין תורא שרי הכא נמי כעין תורא: ושון שאין לשין את העיסה בפורשין: מאי שנא ממנחות דתנן כל המנחות נילושות בפורשין (ו) (ומשתמרין) שלא יחמיו אם אמרו בוריון יאמרו בשאין זריון אי הכי מילתת נמי לתית אלמה (ז) אמר רבי זירא אמר רבה בר ירמיה אמר שמואל יחמין של מנחות אין לותתין אותה לישא בוריון איתא לתיתה ליתא בוריון ולישה מי איתא בוריון והכתיב ויצק עליה שמן וגו' והביאה אל הכהן המקמיצה ואילך מצות כהונה לימד על יציקה ובלילה שכשרה בכל אדם לישא נהי דבוריון ליתא במקום זריון איתא דאמר מר בלילה כשרה בור חוץ לחומת עזרה פסולה לאפוקי לתיתה דאינה בוריון ולא במקום זריון ומאי שנא ממנחת העומר דתניא מנחת העומר לותתין אותה וצוברין אותה ציבור שאני תנו רבנן יכול יוצא אדם ידי חובתו בכורים בתלמוד לומר בכל מושבותיכם תאכלו מצות מצה הנאכלת בכל מושבותיכם יצאו בכורים שאין נאכלין בכל מושבותיכם אלא בירושלים דברי רבי יוסי הגלילי רבי עקיבא אומר מצה ומרור מה מרור שאינו בכורים אף מצה שאינה בכורים אי מה מרור שאין במינו בכורים אף מצה שאין במינה בכורים אוציא

קבא ח מיי פיו מהל מנה הלכה ח:
 קבא ב ג מיי שם הל' ה הלכה ח:
 קבא ד מיי שם הל' ו הלכה ח:
 קבא ז מיי שם הל' ז הלכה ח:
 קבא ח מיי שם הל' ח הלכה ח:
 קבא ט מיי שם הל' ט הלכה ח:
 קבא י מיי שם הל' י הלכה ח:
 קבא יא מיי שם הל' יא הלכה ח:
 קבא יב מיי שם הל' יב הלכה ח:
 קבא יג מיי שם הל' יג הלכה ח:
 קבא יד מיי שם הל' יד הלכה ח:
 קבא יו מיי שם הל' יו הלכה ח:
 קבא יז מיי שם הל' יז הלכה ח:
 קבא יח מיי שם הל' יח הלכה ח:
 קבא יט מיי שם הל' יט הלכה ח:
 קבא כ מיי שם הל' כ הלכה ח:
 קבא כא מיי שם הל' כא הלכה ח:
 קבא כב מיי שם הל' כב הלכה ח:
 קבא כג מיי שם הל' כג הלכה ח:
 קבא כד מיי שם הל' כד הלכה ח:
 קבא כה מיי שם הל' כה הלכה ח:
 קבא כו מיי שם הל' כו הלכה ח:
 קבא כז מיי שם הל' כז הלכה ח:
 קבא כח מיי שם הל' כח הלכה ח:
 קבא כט מיי שם הל' כט הלכה ח:
 קבא ל מיי שם הל' ל הלכה ח:
 קבא לא מיי שם הל' לא הלכה ח:
 קבא לב מיי שם הל' לב הלכה ח:
 קבא לד מיי שם הל' לד הלכה ח:
 קבא לז מיי שם הל' לז הלכה ח:
 קבא לו מיי שם הל' לו הלכה ח:

תורה אור השלם

1. לא תאכל עליו חמין שבעת ימים תאכל עליו מצות לחם עני פי בהקטן וצאת מארץ מצרים למען תזכור את יום צאתך מארץ מצרים כל ימי ימיך.
2. ונפש כי תקריב קרבן מנחה ליה שלת ידיה קרבנו ויצק עליה שמן ונתן עליה לבנה: ויקרא ב א בכל מקומות לא תאכלו בכל מושבותיכם תאכלו מצות: שמות יב כ

הגהות הב"ח

- (א) גמ' להם עני מי שנאלל: (ב) שם קרינן ביה ור' עקיבא: (ג) שם ר' יהושע בן לוי לנשי:

גידול הש"ס

גמ' ליה בלבד כתיב: עיין כ"ה"ש פ"א מ"ג דטהות ו"ע:

מוסף רש"י

האוכל נבילה ביום הכפורים פטור. מפרש, דלא תמי איסור יום הכפורים ומחילת איסור נבילה דקדוים לא נתגזלה מעד יום הכפורים והיה כפי איסור נבילה, ואם נתגזלה ביום הכפורים אפילו הכי אסורה היתה עליו מעצד משום אכר מן החי (קודשין עו: דברים שבתות כד וכירות כג.) דלא לתמין מינו דלמי יום הכפורים ואיסורן אסורה לגבי שאר מילי, אמוסף נמי לגבי נבילה ורש"י לעמיה דאמר נמסכת כיתום (כג.) דלפילו איסור חמור לא אמי וחיל על איסור קל (ד"ד ד.) ואם לש כל הפת אסורה. ואפילו נאללה מנחת (ב"ב פ"א.) מפני הרגל עבירה. שלא יאכל כפר עמה (ש"ס וכ"ד דברים וצ"ח.)

מוסף תוספות

א. דכתיב וזבח ואכלת מה שאהה וזבח אהה אוכל אבל מה שאהה וזבח אהה לא. מוס' שעות כד. ב. אף לאחר שנבילה איכא עשה שאינה זבחה. מוס' חולין לו. ג. ולא מקרא. מ"י ה"ק. ד. שנקמצין אהר אפיה וטיגון. מוס' ה"ה"ש. ה. לישא שקדים אפיה וטיגון. ש"ס. ו. ונקמצת סלת. ש"ס. ז. וכיון דהא עשרון הוא כלי שרת אם היה מוציא לחוץ היתה נפסלת ביוצא הלכך בעינא שתהא הלישה בעורה. ש"ס. ח. [נהפרי עצמו מתוך דהו. מוס' שא"ן.

רבינו הגאון

ת"ר יכול יוצא אדם ידי מצה בפסח במעשר שני בירושלים ת"ל לחם עוני, כי בעינין לחם הנאכל באוני, יצא זה שאינו נאכל באוני אלא בשמחה דברי ר' יוסי הגלילי, דהתנן בסוף מעשר שני במנחה ביום טוב היו החתומים, כיצד היה ירודי בעתה הקדש מן הבית זה מעשר שני וכו', עד לא אכלתי באוני ממנו. האם אכלו באינה לא איהא יכול להתנות. ר' עקיבא אומר מצות מצות ריבה אם כן מה ת"ל לחם עוני פרט למצה עשירה. ואסיקנא לר' עקיבא כתיב עני למעוטי מצה עשירה, וקרינן עני כשמואל דאמר לחם שעונין אחירו דברים. ואסיקנא איני דר' עקיבא אוסר לאכול בפסח מצה עשירה, והתניא אין לשין את העיסה ביין ושמן ודבש ואם של ר"ג אומר תשרף מיד, פירוש אפילו אפאה מיד תשרוף. והכמים אומרים תאכל מיד. פירוש אם אפאה, אמר ר' עקיבא שבתו היתה אצל ר' אליעזר ור' יהושע ולשתי להם עיפה ביין ושמן ודבש ולא אמרו לי דבר. ושניין דהא דאמר ר"ע מצה עשירה ביום טוב ראשון בלבד, בזמן שעונין עליו דברים, והן ההגדה שאמר בה מצה זו שאנו אוכלין על שום מה, על שום שלא הספיקו בציבת של אבותינו להחמין אותו זמן באנו. אסור אותו זמן לאכול מצה עשירה דבעין עוני. והוה שאמר לשתי להם עיפה ביין ושמן ודבש, כשאר הימים. ויש לומר כי דבר מועט של להם גנוב בני ר' יהושע שלשו לו בחלב כעין תורא, שהוא דבר מועט. וביום הראשון אסור ובשאר הימים מותר. ותנבר ללמבני מדע דסוגיא דברייתא הכי הוא, אין לשין את העיסה ביין ושמן ודבש ואע"פ שאין לשין בהן מקטפין בהן, והכמים אומרים אין לשין ואף לא מקטפין, ואם לא או קיטף, ר"ג אומר תשרף מיד ואפילו אפאה. והכמים אומרים תאכל מיד אם אפאה. דברי הכל זו הברייתא בשאר ימות הפסח היא שניה זולתי יריט ראשון. ומראין הדברים

הער

שהת"ק שאמר לשין בו מקטפין בו, כך פירוש דבריו, אע"פ שאין לשין במים ושמן, (א) לשן במים ושמן, מקטפין בשמן. מכלל שהלשה שאסר שמן על ידי מים הוא שאסר. ומה שאסר בלישה שמן על ידי מים הותר בקיטפין, והכמים אסרו זה וזה הלשה והקיטוף ע"י מים הכל אסור. וקיייל חכמים שאפילו אם לש במים לבדו אסור לו לקטף בשמן כלל, וכל שכן שאין לשין במים ושמן כלל. [והיהלפת יום ראשון אסור ללוש ולקטף במי פירות כל עיקר בין בפני עצמן בין כשמן מוערבין במים. קבעינן להם עניי מצה. מכאן ואילך בפני עצמן ומותרין, ע"י עירוב אסורין בין בפני עצמן וכו'. והוא כל המנחות ילושות בפורשין ומשמין שלא יחמיו. ודיחין אם התירו לכהנים שהן יתירו להם גם כמות המנחות, ויתרו להם גם לתיתה כי דרוין. ואסיקנא לישא אפילו בלא שאין כהנים אלא בעורה וכל מנחה שנילושה ואף מצות כהונה ולישה קמי הכי הוא אסור. ומה שאמר בלישה שמן על ידי מים הותר בקיטפין, וכל מנחה שנילושה ואף מצות כהונה עזרה פסולה, אבל לתיתה אינה לא בכהנים ולא בעורה במקום שהכהנים וראים אותה חיישין שמא לא ישרוהו כראוי וליפקי לא התירוהו. ת"ר יכול יוצא אדם ידי חובתו בכורים כי. בא ר"ע למעט בכורים ממצה וממור, ואמר בעינן מצה כמורו. מה מרור אין מביאין ממנו בכורים כי ירק הוא ולא פירי. כל מצה בכורים אי מה מרור שאין במינו בכורים אף מצה שאין במינה בכורים

שהת"ק שאמר לשין בו מקטפין בו, כך פירוש דבריו, אע"פ שאין לשין במים ושמן, (א) לשן במים ושמן, מקטפין בשמן. מכלל שהלשה שאסר שמן על ידי מים הוא שאסר. ומה שאסר בלישה שמן על ידי מים הותר בקיטפין, והכמים אסרו זה וזה הלשה והקיטוף ע"י מים הכל אסור. וקיייל חכמים שאפילו אם לש במים לבדו אסור לו לקטף בשמן כלל, וכל שכן שאין לשין במים ושמן כלל. [והיהלפת יום ראשון אסור ללוש ולקטף במי פירות כל עיקר בין בפני עצמן בין כשמן מוערבין במים. קבעינן להם עניי מצה. מכאן ואילך בפני עצמן ומותרין, ע"י עירוב אסורין בין בפני עצמן וכו'. והוא כל המנחות ילושות בפורשין ומשמין שלא יחמיו. ודיחין אם התירו לכהנים שהן יתירו להם גם כמות המנחות, ויתרו להם גם לתיתה כי דרוין. ואסיקנא לישא אפילו בלא שאין כהנים אלא בעורה וכל מנחה שנילושה ואף מצות כהונה ולישה קמי הכי הוא אסור. ומה שאמר בלישה שמן על ידי מים הותר בקיטפין, וכל מנחה שנילושה ואף מצות כהונה עזרה פסולה, אבל לתיתה אינה לא בכהנים ולא בעורה במקום שהכהנים וראים אותה חיישין שמא לא ישרוהו כראוי וליפקי לא התירוהו. ת"ר יכול יוצא אדם ידי חובתו בכורים כי. בא ר"ע למעט בכורים ממצה וממור, ואמר בעינן מצה כמורו. מה מרור אין מביאין ממנו בכורים כי ירק הוא ולא פירי. כל מצה בכורים אי מה מרור שאין במינו בכורים אף מצה שאין במינה בכורים